

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de commissie Samenleving

Datum 8 februari 2011
Ons kenmerk 2011/26670
Contactpersoon Niels van Esterik
Doorkiesnummer 023-5113380
E-mail esteridm@haarlem.nl
Bijlage(n) 1. oplegvel, 2.collegebesluit, 3. raadsbesluit, 4. toelichting, 5. bestuursopdracht,
6. aanbevelingspunten dierenbescherming
Onderwerp dierenwelzijnsbeleid

Geachte leden,

Mede op verzoek van enige commissieleden informeer ik u met deze brief en bijgaande stukken over de stand van zaken van het huidige dierenwelzijnsbeleid in de gemeente Haarlem.

Het coalitieakkoord en het collegewerkprogramma vermelden over dierenwelzijn: 'De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor de opvang van alle zwerfdieren. Wij nemen die taak serieus en passen het huidige beleid op dit gebied aan', respectievelijk: 'Wij nemen dierenwelzijn serieus en passen waar nodig het huidige beleid aan'. Ik bespreek daarom ook graag met u ons dierenwelzijnsbeleid en mogelijk gewenste aanpassingen daarop.

Historie van ons dierenwelzijnsbeleid (gezelschapsdieren)

Op 4 oktober 2007 heeft de fractie van GroenLinks een initiatiefvoorstel dierenwelzijnsbeleid ingediend. Daarop is een informatienota Dierenwelzijn opgesteld, die op 26 februari 2009 is besproken in de commissie Beheer. Op basis van dat stuk heeft de raad, naar een voorstel van GroenLinks, op 12 maart 2009 een bestuursopdracht geformuleerd. Hierop is de informatienota aangepast. Op 10 december 2009 is deze aangepaste nota besproken in de commissie Beheer, waarna de raad de bestaande nota Dierenwelzijn heeft vastgesteld op 28 januari 2010.

Deze bestuurlijke stukken, inclusief de bestuursopdracht treft u als bijlagen bij deze brief aan.

Haarlem

2

Stand van zaken dierenwelzijnsbeleid

De actiepunten van de beleidsnota zijn op één na gerealiseerd. Het resterende punt betreft het overleg met de corporaties en andere partners over het aanbrengen van faunavriendelijke voorzieningen. Vanwege de relatie met de communicatie over het ecologisch beleid zal het overleg plaatsvinden in 2011, waarbij beide onderwerpen gelijktijdig worden besproken.

Aan de hand van de meest recente landelijke voorbeeldnota van de Dierenbescherming is onlangs vergeleken hoe het met het Haarlemse beleid is gesteld. Het beleid in Haarlem komt in grote lijnen overeen met de 48 aanbevelingen uit de landelijke referentienota.

Enkele aanbevelingen uit de voorbeeldnota van de Dierenbescherming zijn niet overgenomen omdat de gemeente deze taken niet tot haar verantwoordelijkheid rekent. Tevens zijn enkele aanbevelingen niet op onze plaatselijke situatie van toepassing. In bijlage C ziet u een overzicht van de stand van zaken zoals die in Haarlem is ten opzichte van alle aanbevelingen van de Dierenbescherming.

Vrij levende dieren

Het dierenwelzijn van vrij levende dieren wordt in principe geborgd door de Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet. Aanvullende regels voor het beheer van groengebieden en bevordering van de biodiversiteit komen aan de orde in het ecologisch beleidsplan (waarvoor overigens wethouder Van Doorn portefeuillehouder is). Het concept van het ecologische beleidsplan van de gemeente Haarlem wordt dit voorjaar met de commissie Beheer besproken. Omdat de meeuwen in onze gemeente op sommige plaatsen voor overlast zorgen zal hierover een aparte memo van wethouder Van Doorn ter informatie naar de commissie Beheer worden gezonden.

Kortom, het dierenwelzijnsbeleid staat er in grote lijnen goed voor in onze gemeente. Graag overleg ik met u of het beter kan.

Met vriendelijke groet,

Jack Chr. van der Hoek

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille M. Divendal
Auteur Dhr. D.M. van Esterik
Telefoon 5113380 E-mail: dmesterik@haarlem.nl
WZ/OGV Reg.nr. WZ/OGV 2008/114369
Te kopiëren: A, B B & W-vergadering van

Onderwerp
Dierenwelzijn

DOEL: Besluiten

Na bespreking van de nota in de commissie Beheer op 26 februari 2009 heeft de commissie 18 punten geformuleerd ter aanpassing c.q. uitbreiding van de nota. Naar aanleiding hiervan is de nota aangepast. Een overzicht van alle 18 punten met beantwoording is bijgevoegd, zie bijlage B.

Na besluitvorming in het college wordt de nota opnieuw ter bespreking gestuurd aan de commissie Beheer.

Motie K9/21 (nr 1333 actielijst cie Beheer) van 18 juni 2009 over de diervriendelijke bestrijding van plaagdieren is met deze nota tevens beantwoord.

B&W

1. Het college neemt kennis van de landelijke beleidsuitgangspunten met betrekking tot het dierenwelzijn.
2. Het college stemt in met de in de nota genoemde actiepunten voor de gemeente.
3. Het besluit heeft geen financiële consequenties.
4. Communicatie: de nota wordt uitgereikt aan de betrokken instanties.
5. Het besluit van het college wordt ter bespreking gestuurd aan de commissie Beheer.

Collegebesluit

Onderwerp: Dierenwelzijn
Reg. Nummer: WZ/OGV 2008/114369

1. Inleiding

De raadscommissie Beheer heeft het college op 15 november 2007 opdracht gegeven een pre-advies op te stellen voor een nota dierenwelzijn. Dit naar aanleiding van een voorstel van GroenLinks, na discussie over diverse aspecten van het dierenwelzijn in de commissie Beheer en eerder in de raadscommissie Samenleving van 4 oktober 2007.

De nota is besproken in de commissie Beheer van 26 februari 2009 naar aanleiding waarvan de commissie een bestuursopdracht heeft geformuleerd.

Op basis van deze bestuursopdracht is de nota aangepast.

Na besluitvorming in het college wordt de nota ter bespreking naar de commissie Beheer gestuurd.

2. Besluitpunten college

1. Het college neemt kennis van de landelijke beleidsuitgangspunten met betrekking tot het dierenwelzijn.
2. Het college stemt in met de in de nota genoemde actiepunten voor de gemeente.
3. Het besluit heeft geen financiële consequenties.
4. Communicatie: de nota wordt uitgereikt aan de betrokken instanties.
5. Het besluit van het college wordt ter bespreking gestuurd aan de commissie Beheer.

3. Beoogd resultaat

De nota heeft als doel het bieden van een overzicht van de wet- en regelgeving op het gebied van het dierenwelzijn. Gerelateerd hieraan en aan de bestuursopdracht zijn actiepunten geformuleerd om het dierenwelzijn in Haarlem te verbeteren.

4. Argumenten

A. De verantwoordelijkheden die de gemeente Haarlem voor het dierenwelzijn heeft zijn beperkt. De Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren en de Flora- en Faunawet bieden grotendeels een dekkend juridisch kader en regelgeving en handhaving in deze zijn een zaak van de rijksoverheid.

B. Voor het welzijn van dieren op de gemeentelijke kinderboerderijen Schoterhoeve en Houthoeve –en binnenkort Floragaarde- is de gemeente wel direct verantwoordelijk. Via het keurmerk dat twee kinderboerderijen reeds bezitten, wordt gewaarborgd dat wordt voldaan aan de eisen die de branche en de landelijke overheid aan onder meer het dierenwelzijn stellen.

C. De opvang van zwerfdieren wordt voor de gemeente geregeld door de Vereniging tot bescherming van dieren die met de Stichting Beheer Dierentehuizen Kennemerland het dierenasiel in Zandvoort beheert. De stichting ontvangt jaarlijks een subsidie voor de opvang en verzorging van zwerfdieren afkomstig van het Haarlemse grondgebied. Hierover is jaarlijks, of meer als dit nodig blijkt, op ambtelijk niveau afstemming met het asielbestuur. Ook de opvang en het vervoer van andere dieren, zoals het geringe aandeel exoten, gebeurt door de dierenambulance die eventueel externe specialisten inschakelt.

D. De Flora- en Faunawet c.q. de Natuurtoets biedt waarborgen voor het natuurlijk dierenleven in de stad. Eén van de doelen van het op te stellen ecologisch beleidsplan is het geven van richtlijnen aan het beheer om het natuurlijk dierenleven in Haarlem meer kansen te geven. Het gemeentelijk natuur- en milieucentrum Ter Kleef voert een actief beleid in voorlichting en educatie over natuur in stad en stadstuin.

E. Bij overlast van dieren is de gemeente alleen verantwoordelijk als deze zich voordoet in de openbare ruimte. Voor wat betreft de bestrijding van meeuwenoverlast blijft de gemeente bij het rijk aandringen op aanpassing van de wetgeving.

F. Ten aanzien van plaagdieren heeft de gemeente een wettelijke taak in uitsluitend de bestrijding van ratten en kakkerlakken in particuliere opstallen en erven (zijnde niet van bedrijven) en in de openbare ruimte. Dit zal naar gelang de omstandigheden op de meest diervriendelijke wijze gebeuren.

5. Uitvoering

Actiepunten voor de gemeente zijn:

- het opnemen van een protocol op de internetpagina over hoe te handelen bij een vermist huisdier;
- het tijdig communiceren bij het wegvangen van (tamme) ganzen die overlast geven;
- in het op te stellen ecologisch beleidsplan worden richtlijnen voor het faunavriendelijk (groen)beheer opgenomen;
- het onderzoeken van de mogelijkheid tot het maken van afspraken intern en extern met partners over het aanbrengen van faunavriendelijke voorzieningen aan gebouwen;
- vanuit de gemeente zal een overleg met de Vissenbescherming en Hengelsportvereniging Haarlem worden gearrangeerd om te komen tot nadere afspraken ten behoeve van het welzijn van vissen;
- bij de eerstvolgende aanbesteding van de gemeentelijke catering zal worden getoetst op de criteria milieu en dierenwelzijn.

Bijlagen

- A. Toelichting dierenwelzijnsbeleid
- B. Bestuursopdracht met beantwoording

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester

Haarlem

Raadsstuk

GEWENTE HAARLEM	
Zaak nr.:	Doc. nr.:
	2010/14225
Afd.: WZ 106V	Kopie:
Reg. datum: 27 JAN 2009	
Afdoen. datum:	Ontv. bew.
Behandelaar:	Paraaf afgedaan

Onderwerp: Dierenwelzijn
Reg.nummer: 2009/214312

1. Inleiding

Op 4 oktober 2007 heeft de fractie van GroenLinks een initiatiefvoorstel ingediend om het vigerende dierenwelzijnsbeleid in kaart te brengen.

De opgestelde informatienota dierenwelzijn is op 26 februari 2009 besproken in de commissie Beheer. Naar aanleiding hiervan heeft de raad op 12 maart 2009 een bestuursopdracht naar aanleiding van het initiatiefvoorstel en de informatienota van het college vastgesteld.

Op 10 december 2009 is de vanwege de bestuursopdracht aangepaste nota besproken in de commissie Beheer. De commissie heeft besloten om deze nota aan de raad voor te leggen ter besluitvorming.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor om in te stemmen met de door het college opgestelde nota dierenwelzijn naar aanleiding van de bestuursopdracht van de commissie Beheer van 12 maart 2009.

3. Beoogd resultaat

De nota heeft als doel het bieden van een overzicht van de wet- en regelgeving op het gebied van het dierenwelzijn. Gerelateerd hieraan en aan de bestuursopdracht zijn actiepunten geformuleerd om het dierenwelzijn in Haarlem te verbeteren.

4. Argumenten

- A. De verantwoordelijkheden die de gemeente Haarlem voor het dierenwelzijn heeft zijn beperkt. De Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren en de Flora- en Faunawet bieden grotendeels een dekkend juridisch kader en regelgeving en handhaving in deze zijn een zaak van de rijksoverheid.
- B. Voor het welzijn van dieren op de gemeentelijke kinderboerderijen Schoterhoeve en Houthoeve – en binnenkort Floragaarde- is de gemeente wel direct verantwoordelijk. Via het keurmerk dat twee kinderboerderijen reeds bezitten, wordt gewaarborgd dat wordt voldaan aan de eisen die de branche en de landelijke overheid aan onder meer het dierenwelzijn stellen.
- C. De opvang van zwerfdieren wordt voor de gemeente geregeld door de Vereniging tot bescherming van dieren die met de Stichting Beheer Dierentehuizen Kennemerland het dierenasiel in Zandvoort beheert. De stichting ontvangt jaarlijks een subsidie voor de opvang en verzorging van zwerfdieren afkomstig van het Haarlemse grondgebied. Hierover is jaarlijks, of meer als dit nodig blijkt, op ambtelijk niveau afstemming met het asielbestuur.

Ook de opvang en het vervoer van andere dieren, zoals het geringe aandeel exoten, gebeurt door de dierenambulance die eventueel externe specialisten inschakelt.

- D. De Flora- en Faunawet c.q. de Natuurtoets biedt waarborgen voor het natuurlijk dierenleven in de stad. Eén van de doelen van het op te stellen ecologisch beleidsplan is het geven van richtlijnen aan het beheer om het natuurlijk dierenleven in Haarlem meer kansen te geven.
Het gemeentelijk natuur- en milieucentrum Ter Kleef voert een actief beleid in voorlichting en educatie over natuur in stad en stadstuin.
- E. Bij overlast van dieren is de gemeente alleen verantwoordelijk als deze zich voordoet in de openbare ruimte. Voor wat betreft de bestrijding van meeuwenoverlast blijft de gemeente bij het rijk aandringen op aanpassing van de wetgeving.
- F. Ten aanzien van plaagdieren heeft de gemeente een wettelijke taak in uitsluitend de bestrijding van ratten en kakkerlakken in particuliere opstallen en erven (zijnde niet van bedrijven) en in de openbare ruimte. Dit zal naar gelang de omstandigheden op de meest diervriendelijke wijze gebeuren.

5. Uitvoering

Actiepunten voor de gemeente zijn:

- het opnemen van een protocol op de internetpagina over hoe te handelen bij een vermist huisdier;
- het tijdig communiceren bij het wegvangen van (tamme) ganzen die overlast geven;
- in het op te stellen ecologisch beleidsplan worden richtlijnen voor het faunavriendelijk (groen)beheer opgenomen;
- het onderzoeken van de mogelijkheid tot het maken van afspraken intern en extern met partners over het aanbrengen van faunavriendelijke voorzieningen aan gebouwen;
- vanuit de gemeente zal een overleg met de Vissenbescherming en Hengelsportvereniging Haarlem worden gearrangeerd om te komen tot nadere afspraken ten behoeve van het welzijn van vissen;
- bij de eerstvolgende aanbesteding van de gemeentelijke catering zal worden getoetst op de criteria milieu en dierenwelzijn.

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Haarlem,

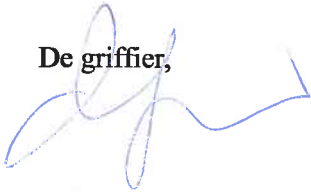
Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders;

Besluit:

in te stemmen met de door het college opgestelde nota dierenwelzijn naar aanleiding van de bestuursopdracht van de commissie Beheer van 12 maart 2009.

Gedaan in de vergadering van ..... **28 JAN. 2010**

De griffier,

De voorzitter,

TOELICHTING DIERENWELZIJSBELEID

1. Inleiding

De nota is aangepast naar aanleiding van de bestuursopdracht van de commissie Beheer van 26 februari 2009.

Leeswijzer

In de indeling van de nota is een onderscheid gemaakt in twee categorieën dieren. Er is een verschil in wetgeving voor enerzijds gezelschapsdieren en landbouwhuisdieren en daarnaast vrij levende dieren. In de paragraaf gezelschapsdieren en landbouwhuisdieren wordt de wettelijke taak van de gemeente in de opvang van zwerfdieren en het dierenwelzijn op de gemeentelijke kinderboerderijen toegelicht. Ten aanzien van vrij levende dieren geldt de Flora- en Faunawet. Dit wettelijk kader en het hierop toegespitste beleid van de gemeente Haarlem (Natuurtoets) wordt uiteengezet.

Verder wordt het (gemeentelijk) beleid ten aanzien van het opvangen van dieren bij rampen, het handelen bij dierplagen, dierenoverlast, het hondenbeleid en de stand van zaken met betrekking tot het al of niet toelaten van circussen met wilde dieren in aparte paragrafen expliciet gemaakt. Als er bestaand beleid is, wordt hier naar verwezen.

Overkoepelend beleidskader

Ten aanzien van het dierenwelzijn geldt voor de gemeente het landelijk juridisch kader. Regelgeving en handhaving op dit terrein zijn in principe een taak van het Rijk.

Van de wetgeving is de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (1992) een belangrijk instrument. In het Nieuw Burgerlijk Wetboek staat beleid ten behoeve van zwerfdieren. Voor wilde dieren is de Flora- en Faunawet (2002) opgesteld.

Deze wetgeving is afdoende dekkend voor het dierenwelzijn. De Algemene Plaatselijke Verordening is niet bevoegd om in de wetgeving te treden.

Op een enkel aspect kan de gemeente binnen haar autonome bevoegdheid in lokale regelgeving wel extra aandacht besteden aan het dierenwelzijn. Dit betreft bijvoorbeeld het hondenbeleid en voorzieningen op de kinderboerderijen.

Echter ook buiten het juridisch kader heeft de gemeente mogelijkheden om het dierenwelzijn te bevorderen, bijvoorbeeld door het geven van voorlichting en het stimuleren van natuurprojecten in de woonomgeving.

2. Gezelschapsdieren en landbouwhuisdieren

2.1 Wettelijk kader: Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren

Voor het dierenwelzijn van gezelschapsdieren en landbouwhuisdieren zijn de eigenaren verantwoordelijk. In principe heeft de gemeentelijke overheid hier geen bemoeienis mee. Dierenwelzijn is bij wet geregeld in de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD, 1992). Dit is een kaderwet. Uitwerking van de wet gebeurt via AMvB's en ministeriële regelingen. Algemene regels die in het kader van de GWWD zijn opgesteld:

- Verbod tot dierenmishandeling (art. 37 GWWD);
- Verbod om een dier de nodige verzorging te onthouden (art. 57 GWWD);
- Verbod om dieren als prijs, beloning of gift uit te reiken (art. 61.1 GWWD);
- Verbod op het toepassen van doping op dieren bij wedstrijden (art. 63.1 GWWD).

Verder zijn er regels gesteld voor het vervoer van dieren, het doen van ingrepen bij dieren, het afscheiden van dieren, het bedrijfsmatig houden van honden en katten en regels voor omgaan met agressieve dieren.

De GWWD heeft betrekking op het individuele welzijn van gezelschapsdieren, landbouwhuisdieren en exotische dieren die als huisdier worden gehouden.

Een beperkt aantal wettelijke taken zijn aan de gemeenten opgedragen. Dit zijn:

- De preventie en bestrijding van besmettelijke dierziekten, onder meer het melden hiervan door de burgemeester aan de minister en het nemen van de noodzakelijke maatregelen ter bestrijding van de dierziekte;
- De bevoegdheid om agressieve dieren die een gevaar voor mens en dier kunnen zijn (i.c. pitbullhonden) te isoleren en eventueel doden.

Toezicht en handhaving

Handhaving van de naleving van de GWWD gebeurt door de inspecteurs van de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) en de Algemene Inspectiedienst (AID) van het ministerie van LNV. In voorkomende gevallen wordt samengewerkt met de plaatselijke afdeling van de dierenbescherming en de politie.

Zowel de AID als de LID onderzoeken zaken met een grote impact. Voor de AID gaat het bijvoorbeeld om fraudezaken en illegale import. Daarnaast tevens grote zaken met betrekking tot verwaarlozing; hier houdt ook de LID zich mee bezig.

Kleinere vergrijpen met betrekking tot dierenwelzijn, onder meer overtredingen van de Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren, worden behandeld door het regionale politiekorps. In de aanwijzing van de gemeentelijke handhavers is het taakveld dierenwelzijn thans niet opgenomen. De handhaving van het hondenbeleid is in dit opzicht ook een knelpunt.

Knelpunt bij de politie is dat er slechts beperkt kennis van dit werkkterrein aanwezig is.

Naar gelang de wetgeving vindt handhaving door de diverse sectoren plaats. Overtreding op het gebied van jacht gebeurt bijvoorbeeld door afdeling Bijzondere Wetten van de politie. Overtredingen van de cites-wetgeving zoals illegale import en handel worden behandeld door de AID.

Hoewel de aanpak van toezicht en handhaving versnipperd is zijn de verantwoordelijkheden goed ingebed.

2.2 Dierenopvang

Volgens het Burgerlijk Wetboek 5, art. 8, lid 1 en de Gezondheids- en Welzijnswet voor dieren is de gemeente wettelijk verplicht een gevonden dier (de soort maakt geen verschil) minimaal twee weken in bewaring te nemen en te verzorgen om aldus de eigenaar van het dier de kans te geven het terug te halen. Na deze termijn mag het dier worden doorgegeven of verkocht. Veel gemeenten, waaronder Haarlem, hebben de opvang van zwerfdieren uitbesteed aan dierenbescherming of asiel, die hiervoor een vergoeding ontvangen.

Uitgangspunt voor ons als gemeentelijke overheid blijft het bieden van zo goed mogelijk gewaarborgde zorg voor de dieren. De Vereniging tot Bescherming van Dieren is een officieel erkende instantie die naar onze mening de beste garanties biedt met betrekking tot kwaliteit en continuïteit als het gaat om de dierenopvang. Laat onverlet dat de dierenbescherming c.q. het dierenasiel eventueel andere opvangadressen dan wel deskundigen kan inschakelen als dit naar hun oordeel nodig is. Het gaat dan bijvoorbeeld om de opvang van exotische dieren als slangen of schildpadden. Het dierenasiel beschikt hiertoe over de noodzakelijke contacten. Overigens zijn dit vrij zeldzame gevallen: in 2008 ging het voor Haarlem en buurgemeenten om slechts 7 van de in totaal 943 vervoerde/opgevangen dieren.

De gemeente zal op de internetpagina een protocol opnemen over hoe te handelen bij een vermist of gevonden huisdier.

Dierenasiel

De opvang en verzorging van zwerfdieren in Haarlem worden verzorgd door de Dierenbescherming afdeling Haarlem die via de Stichting Beheer Dierentehuizen Kennemerland een dierenasiel in Zandvoort beheert. Hier worden zwerfdieren van de gemeenten uit Zuid-Kennemerland ondergebracht.

Voor de uitvoering van de zwerfdierenopvang ontvangt deze stichting van de gemeente Haarlem een structurele vergoeding, in 2008: € 105.700,--. Hierbij is inbegrepen een vergoeding voor de dierenambulance. Het verstrekken van deze bijdrage gebeurt onder de condities van de Algemene Subsidieverordening van de gemeente Haarlem. Jaarlijks, of meer als dit nodig blijkt, is er een informatief overleg tussen het bestuur van het dierenasiel en de gemeente over de problematiek van de zwerfdierenopvang.

In 2008 heeft het dierenasiel de zeer gewenste nieuwbouw op het eigen terrein aan de Keesomstraat in Zandvoort in gebruik genomen.

Vogelhospitaal en egelasiel

De stichting Vogelrampenfonds beheert reeds ca. 45 jaar een vogelhospitaal aan de Kweektuinstraat in Haarlem. Behalve stookolieslachtoffers en andere gewonde vogels worden eveneens zwervende en zieke egels opgevangen. Het hospitaal is gevestigd op een stukje stadskweektuin dat destijds om niet door de gemeente beschikbaar is gesteld. De stichting exploiteert het hospitaal met vrijwilligers en drijft geheel op particuliere giften. Het vogelhospitaal ontvangt geen subsidie van de gemeente Haarlem. In de herontwikkeling van de stadskweektuin wordt een uitbreiding van het vogelhospitaal voorzien. Uitgangspunt is hierbij dat de grond aan het hospitaal door de gemeente om niet of tegen een symbolisch bedrag aan het vogelhospitaal ter beschikking wordt gesteld. Het hospitaal beschikt over voldoende financiële middelen om de nieuwbouw te bekostigen.

Dierenopvang bij rampen

Bij calamiteiten als branden wordt de aanpak op dit moment door de aanwezige hulpdiensten geregeld, waarbij de coördinatie, met inbegrip van het redden van dieren in handen is van de brandweercommandant ter plaatse.

In het gemeentelijk deelplan Opvang en verzorging is tevens het redden en opvangen van dieren begrepen. Ook in de opleiding, oefening en training van de medewerkers in de gemeentelijke crisisbeheersing is hier expliciet aandacht voor.

2.3 De (gemeentelijke) kinderboerderijen

De wetgeving als boven omschreven is hier onverkort van toepassing. De gemeente Haarlem is als eigenaar verantwoordelijk voor het welzijn van de gezelschapsdieren en landbouwhuisdieren op de gemeentelijke kinderboerderijen de Houthoeve en de Schoterhoeve en binnenkort ook kinderboerderij Floragaarde.

De kinderboerderijen Schoterhoeve en Houthoeve zijn in 2007 gecertificeerd door de Stichting Kinderboerderijen Nederland in samenwerking met het ministerie van LNV en de Voedsel- en Warenautoriteit. Zij behoorden hiermee tot de kopgroep van gecertificeerde kinderboerderijen. Hierdoor is een keurmerk verkregen dat waarborgt dat de gemeentelijke kinderboerderijen voldoen aan de wettelijke eisen op het gebied van de bedrijfsvoering en meer specifiek het dierenwelzijn (waaronder het fokken met dieren), de hygiëne, de veiligheid en de communicatie. Dit wordt periodiek gecontroleerd door de daartoe bevoegde instanties.

Overigens is de gemeente niet verantwoordelijk voor het dierenwelzijn bij zelfstandige instellingen als Stichting Artisklas, buurtboerderij Nijmanshofje en kinderboerderij de Eenhoorn.

3. Vrij levende dieren

3.1 Wettelijk kader

De bescherming van inheemse en uitheemse planten- en diersoorten is geregeld in de Flora- en Faunawet (2002). Hier valt ook de handel in beschermde soorten onder alsmede de jacht en de schadebestrijding.

Als de gemeente plannen ontwikkelt waarbij beschermde planten of dieren in het geding kunnen zijn is het belangrijk dat mogelijke consequenties in kaart worden gebracht.

Over het beheer van het openbaar groen in het algemeen is aan te bevelen dit af te stemmen op de bescherming van die dieren waarvoor dit groen een habitat kan zijn. Ook kan, waar mogelijk, op kleine schaal ruimte worden gegeven aan natuurontwikkeling.

Bij op te stellen plannen die ingrijpen in natuur en landschap maar ook de bebouwde omgeving dient rekening te worden gehouden met ter plekke voorkomende dieren. Bij gebouwen gaat het bijvoorbeeld om vleermuizen en gierzwaluwen. Het droogleggen of uitbaggeren van watergangen dient in een geschikte maand te gebeuren en de baggeraar moet contractueel verplicht worden preventieve maatregelen te nemen ten aanzien van vissen en amfibieën die er mogelijk voorkomen.

Buiten het juridische kader om kan de gemeente veel praktische maatregelen nemen om het dierenwelzijn te bevorderen. Voorbeelden hiervan zijn het achterwege laten van chemische onkruidbestrijding, zeker in het groen, het aanleggen van natuurvriendelijke oevers, het creëren van bloeiende oevers en wegbermen waardoor insecten worden aangetrokken die op hun beurt het voorkomen van vele vogels en slakken- en insectenetende dieren als egels bevorderen. De biotopen van dieren als vogels, egels en amfibieën dienen zorgvuldig te worden beschermd en beheerd en waar mogelijk aangelegd. Verder kan de gemeente buurtnatuurprojecten bevorderen, alsmede de aanleg van gevelbegroeiing en het ophangen van nestkasten voor vlinders, insecten en vogels. Voor een belangrijk deel wordt hier reeds door het natuur- en milieucentrum Ter Kleef uitvoering aan gegeven. Een nota ecologisch beleid is in voorbereiding en zal binnenkort verschijnen.

Sportvisserij

De sportvisserij is landelijk geregeld in de Visserijwet. Hierin zijn bepalingen ten aanzien van verpachten van wateren, vergunningen en voorwaarden etc. opgenomen. De wetgeving gaat boven de APV die hier niet in voorziet. Een uitzondering betreft het nachtvisserij om het mogelijk te maken hierop te kunnen handhaven ingeval van geluidsoverlast e.d. Vanuit de gemeente zal niettemin een overleg met de Vissenbescherming en Hengelsportvereniging Haarlem worden gearrangeerd om te komen tot nadere afspraken ten behoeve van het welzijn van vissen.

3.2 Beleid gemeente Haarlem

Natuurtoets

De Natuurtoets (2006/204739) betekent dat de toetsing die in het kader van de Flora- en Faunawet moet worden uitgevoerd, wordt gestroomlijnd en in zekere zin vereenvoudigd. De stadsecoloog ziet toe dat de wettelijke waarborgen ten aanzien van de fauna worden nageleefd.

De gemeente heeft echter nog geen specifiek beleid waardoor het dierenleven in het stadsgroen kan worden bevorderd. Er is een nota Ecologisch beleid in voorbereiding die aan het beheer handvatten moet geven ten behoeve van het bevorderen van een meer gevarieerd dieren- en plantenleven in de stad en dus de biodiversiteit.

Diervriendelijke voorzieningen in/aan gebouwen

De Haarlemse bouwverordening geeft bepalingen ten aanzien van o.a. de aanvraag bouwvergunning/sloopvergunning, voorschriften van stedenbouwkundige aard, aansluitplicht nutsvoorzieningen, ingebruikneming van een bouwwerk, brandveilig gebruik en welstand.

De verordening is niet het juiste onderdeel om vogelvriendelijke voorzieningen voor te schrijven.

De technische bepalingen van bouwwerken zijn weergegeven in het Bouwbesluit.

Volgens artikel 2 van de Woningwet worden bij of krachtens algemene maatregel van bestuur uit het oogpunt van veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieutechnische voorschriften gegeven omtrent het bouwen van woningen, woonketen, woonwagens en andere gebouwen.

De (landelijke) voorschriften zijn uitsluitend t.a.v. het bouwen en voorzien niet in voorzieningen voor flora en fauna.

In artikel 3.115 van het Bouwbesluit staat aangegeven dat een uitwendige scheidingsconstructie geen openingen mag hebben die breder zijn dan 0,01 m. Dit geldt niet voor afsluitbare openingen en uitmondningen.

Om toch voorzieningen te kunnen aanbrengen in de vorm van nestdakpannen, nestkastjes etc. dient gedacht te worden in het afsluiten van een convenant met de woningcorporaties en interne afspraken met Project Management Bureau en Ingenieursbureau met betrekking tot gemeentelijke projecten.

Voorlichting en educatie

Haarlemmers kunnen ook in eigen tuin meer doen voor het planten- en dierenleven in de woonomgeving, zoals het aanplanten van inheemse en insectenlokkende gewassen. Vogels, egels en andere dieren hebben er baat bij. Haarlem stimuleert het natuurvriendelijk tuinieren: het gemeentelijke natuur- en milieucentrum Ter Kleef neemt initiatieven op dit terrein.

Frequent zijn er workshops zoals het timmeren van nestkasten en het plaatsen van insecten- en egelhotels. Voor scholen worden middels het bekende NME-programma, in te zien op www.nmewijzer.nl, soortgelijke activiteiten gehouden. Wekelijks is op de woensdagmiddag een kosteloos groenspreekuur voor de Haarlemmers waarbij gifvrij en diervriendelijk tuinieren centraal staan. Ook in de programma's op de kinderboerderijen is aandacht voor het natuur- en diervriendelijk handelen. In de nabije toekomst zal de educatieve functie van de kinderboerderijen verder worden versterkt en uitgebouwd.

4. Overlast van dieren

4.1 Algemeen

Op bepaalde plekken in de stad kan door bewoners of voorbijgangers overlast worden ervaren door groepen dieren die zich daar handhaven vanwege een bepaald voedselaanbod en schuilgelegenheid. Vaak worden ze ook bijgevoerd door mensen. Het gedrag van de dieren, de uitwerpselen of het geluid dat ze voortbrengen kan op zekere momenten overlast geven. Bijvoorbeeld duiven en meeuwen kunnen op sommige plaatsen en/of in bepaalde seizoenen overlast geven.

Ingeval van schade en gevaar kan ingegrepen worden, mits voor de meest diervriendelijke en duurzame methode wordt gekozen. Eieren rapen, vangen en herplaatsen zijn maatregelen die eventueel in aanmerking komen.

Voorkomen van overlast is de beste oplossing. Dit kan in veel gevallen worden bereikt door het inperken van de beschikbaarheid van voedsel, het aanbrengen van afwerende voorzieningen of bouwkundige aanpassingen.

Vooropgesteld moet worden dat het bestrijden van overlast door dieren niet primair de verantwoordelijkheid van de gemeente is, uitgezonderd het bestrijden van ratten en kakkerlakken (zie par.5).

4.2 **Beleid gemeente Haarlem**

Particulieren

In het bestrijden van overlast op particulier eigendom heeft de gemeente in principe geen verantwoordelijkheid.

Openbare ruimte

Indien er in de openbare ruimte sprake is van overlast door dieren en bestrijding ervan door de gemeente noodzakelijk wordt geacht, zal door de stadsecoloog naar gelang de situatie de meest diervriendelijke oplossing worden geadviseerd. Dit zal worden bekendgemaakt aan betrokken instanties en gecommuniceerd in de media.

Wat betreft de *meeuwenoverlast* heeft de gemeente het rijk om ontheffing gevraagd van de Flora- en Faunawet om te kunnen bestrijden. Het ministerie heeft te kennen gegeven dat zo'n aanvraag geen kans heeft. Alle nesten van vogels zijn in Europese regelgeving strikt beschermd en kolonies van vogels zijn extra beschermd. De meeuwen mogen daarom niet zomaar worden verjaagd. De gemeente blijft proberen het rijk duidelijk te maken dat dit beleid niet past binnen een stedelijk gebied en dat de overlast door meeuwen in de stad groter wordt. Op de gemeentelijke website wordt de problematiek, de preventie en hoe te handelen bij overlast duidelijk uitgelegd.

5. **Als schadelijk aangemerkte dieren en plaagdierbestrijding**

5.1 **Algemeen**

Dieren die in onze omgeving als schadelijk worden aangemerkt zijn verschillende soorten ratten, (huis)muizen en kakkerlakken. In enkele gevallen ook mollen, konijnen of hazen. Intrinsiek zijn dieren natuurlijk niet uit op schade. In een door mensen gecreëerd leefmilieu gedijen ze goed en komen dan vaak in grotere aantallen voor, mede door het vele voedsel en het ontbreken van natuurlijke vijanden. Aldus wonen en eten ze in en van door de mens voortgebrachte (voedsel)producten, bouw- of andere cultuurwerken.

Preventie is het beste middel om schade of hinder door deze dieren te voorkomen. Afrasteren, dichten van kieren en gaten en met name het alert zijn op een teveel aan voedsel (bijvoorbeeld in eendenvijvers, volières, kinderboerderijen) zijn de meest voor de hand liggende maatregelen.

De gemeente heeft op grond van de Woningwet drie verplichtingen:

1. toezicht op naleving van de voorschriften
2. onderzoeksverplichting
3. aanschrijfverplichting

Hoewel de gemeente deze verplichtingen heeft, ligt de verantwoordelijkheid voor de bestrijding van plaagdieren in principe bij de eigenaar van een woning of perceel. Deze moet ervoor zorgen dat zijn eigendom ongediertevrij blijft. Gemeenten zijn dan ook niet verplicht mee te betalen aan de bestrijding of preventieve maatregelen op particulier terrein. Een uitzondering hierop vormt de bestrijding van ratten en kakkerlakken bij particulieren.

5.2 **Beleid gemeente Haarlem**

Bedrijven

Bedrijven dienen ongeacht het soort plaagdier zelf op eigen kosten te zorgen voor plaagdierbestrijding door middel van het inhuren van particuliere bestrijdingsbedrijven.

Particulieren

Alleen de bestrijding van ratten en kakkerlakken in huis en tuin wordt door de gemeente vergoed. Dat wil zeggen nadat een inwoner een melding heeft gedaan bij het gemeentelijk meldpunt, wordt door de gemeente een bestrijdingsbedrijf ingeschakeld. De kosten van de bestrijding komen voor rekening van de gemeente. De kosten van eventueel door deze plaagdieren aangebrachte schade in huis en tuin zijn echter voor rekening van de inwoner.

Voor de bestrijding van alle andere plaagdieren in huis en tuin dient de inwoner zelf een bestrijdingsbedrijf in te schakelen en de kosten te betalen.

Openbare ruimte

Indien er in de openbare ruimte sprake is van een dierplaag en bestrijding ervan door de gemeente noodzakelijk wordt geacht, wordt door de gemeente een bestrijdingsbedrijf ingehuurd die de plaag bestrijdt; de kosten ervan zijn voor de gemeente. In overleg met het bestrijdingsbedrijf zal zoveel als mogelijk en voor zover de omstandigheden dat toelaten, gekozen worden voor de meest diervriendelijke methode (motie K9/21 nr 1333 actielijst c/a Beheer van 18 juni 2009).

De gemeentelijke website informeert over plaagdierbestrijding.

6. Hondenbeleid

Voor de goede orde wordt hier vermeld dat de gemeente Haarlem sinds 1 januari 2008 het hondenbeleid heeft vernieuwd. Grotendeels gebaseerd op bestaand beleid, zijn de regels in Haarlem opgefrist:

- honden dragen een hondenpenning;
- honden zijn verplicht aangelijnd;
- honden mogen vrij rondrennen op losloopplaatsen;
- de hondenbezitter is altijd verplicht de poep van de eigen hond op te ruimen, ook op losloopplaatsen;
- de hondenbezitter heeft een opruimmiddel bij zich.

Voor details wordt verwezen naar de nota 'Hondenbeleid, een hernieuwde aanpak' (SB/BOR/2006/2161). Overigens is de handhaving van het hondenbeleid een knelpunt.

7. Circussen met wilde dieren

Het optreden van wilde dieren in circussen is de laatste tijd landelijk onderwerp van discussie. Ook in de raadscommissie van 4 oktober en de raad van 13 december 2008 is het onderwerp aan de orde geweest.

De Partij voor de Dieren heeft in haar brief van 18 juli 2007 verzocht om geen vergunning meer te verlenen aan circussen met wilde dieren. De gemeente heeft in haar antwoord (SB/BOR/2007/141840) laten weten niet aan dit verzoek te kunnen voldoen. Hierbij wordt gerefereerd aan het schrijven van de minister van LNV dd. 13 juli 2007 waarin erop wordt gewezen dat lagere overheden niet de bevoegdheid hebben om hierin eigen regelgeving te voeren.

Enkele gemeenten hebben niettemin via aanpassing van de APV een weigeringgrond ingebouwd voor het verlenen van een vergunning aan circussen met wilde dieren. Nadat eerder de rechtbank heeft

bepaald dat dierenwelzijn geen criterium in de APV kan zijn op grond waarvan een vergunning kan worden geweigerd heeft de Raad van State dit onlangs bevestigd

De minister heeft wel strengere regels ten aanzien van het welzijn van circusdieren aangekondigd waarvan het de bedoeling is die in 2011 te laten ingaan (Min LNV, 27-07-2009). Overigens is in deze bestuursperiode tot nu toe geen raadsmeerderheid geweest voor het verbieden van circussen met wilde dieren.

8. Conclusies communicatie

- Het natuur- en milieucentrum Ter Kleef is toegerust tot het geven van informatie en het uitvoeren van educatieve projecten waar het gaat om het stimuleren van diervriendelijk gedrag. Dit gebeurt in projecten die vanuit het centrum worden georganiseerd. Frequent zijn er workshops zoals het timmeren van nestkasten en het plaatsen van insecten- en egelhotels. Voor scholen worden middels het bekende NME-programma, in te zien op www.nmewijzer.nl, soortgelijke activiteiten gehouden. Wekelijks is op de woensdagmiddag een kosteloos groenspreekuur voor de Haarlemmers waarbij gifvrij en diervriendelijk tuinieren centraal staan. Ook in de programma's op de kinderboerderijen is aandacht voor het natuur- en diervriendelijk handelen. In de nabije toekomst zal de educatieve functie van de kinderboerderijen verder worden versterkt en uitgebouwd.
- Het natuur- en milieucentrum Ter Kleef vervult een loketfunctie in de educatie en voorlichting over dieren en dierenwelzijn en heeft een netwerk met de plaatselijke en regionale organisaties op het gebied van natuur, milieu en dieren.

9. Actiepunten

Er zal uitvoering worden gegeven aan de volgende actiepunten:

- het opnemen van een protocol op de internetpagina over hoe te handelen bij een vermist huisdier;
- in het op te stellen ecologisch beleidsplan worden richtlijnen voor het faunavriendelijk groenbeheer opgenomen;
- verbetering van de communicatie bij het wegvangen van (tamme) ganzen en andere dieren die overlast veroorzaken;
- het onderzoeken van de mogelijkheid tot het maken van afspraken intern en extern met partners over het aanbrenge van faunavriendelijke voorzieningen aan gebouwen;
- vanuit de gemeente zal een overleg met de Vissenbescherming en Hengelsportvereniging Haarlem worden gearrangeerd om te komen tot nadere afspraken ten behoeve van het welzijn van vissen;
- bij de eerstvolgende aanbesteding van de gemeentelijke catering zal worden getoetst op de criteria milieu en dierenwelzijn.

2008/114369

Bijlage B

Beantwoording bestuursopdracht Dierenwelzijn

1. Uitgangspunt is dat er meer aandacht moet uitgaan naar de ambtelijke uitvoering dan naar ambtelijke capaciteit voor beleidsontwikkeling.

Antwoord

Uitgangspunt in de nota is geen ambtelijke capaciteit voor beleidsontwikkeling. De acties die voortvloeien uit de nota dierenwelzijn worden uitgevoerd door WZ/afdeling OGV-Beleid en WZ/afdeling Dagelijks Beheer-NME.

2. Laat Haarlem niet het wiel opnieuw uitvinden en werk samen met de Dierenbescherming voor het opstellen van de nota Dierenwelzijnsbeleid, zij beschikken over een uitgebreide voorbeeldnota (zie ook nota's van andere gemeenten bijvoorbeeld Alphen aan de Rijn). Daarnaast ook samenwerking met de lokale (vrijwilligers)organisaties die zich bezig houden met dierenwelzijn.

Antwoord

Genoemde voorbeeldnota en de nota's van andere gemeenten zijn in onze organisatie bekend en er is ook gebruik van gemaakt. Samenwerking met lokale organisaties is ook de strekking van de nota.

3. Een betere dierenopvang inclusief een betere verdeling van gelden. De capaciteit uitbreiden voor opvang van andere diersoorten dan die al in Haarlem geregeld en/of in kaart brengen waar (dichtsbijzijnde) opvang voor andere soorten 'standaard' georganiseerd kan worden. Oftewel, in kaart brengen wát er is en wat er ontbreekt om zicht te krijgen op de feitelijke uitvoering van deze wettelijke taak.

Antwoord

Uitgangspunt voor de overheid blijft het bieden van zo mogelijk gewaarborgde zorg voor de dieren. De Vereniging tot Bescherming van Dieren is een officieel erkende instantie die naar onze mening de beste garanties biedt met betrekking tot kwaliteit en continuïteit als het gaat om de dierenopvang. Laat onverlet dat de dierenbescherming c.q. het dierenasiel eventueel andere opvangadressen dan wel deskundigen kan inschakelen als dit naar hun oordeel nodig is. Het dierenasiel beschikt hiertoe over contacten met gespecialiseerde instellingen als bijvoorbeeld cavia-opvang en deskundigen op het gebied van reptielen. Overigens gaat het in het geval van reptielen om vrij zeldzame gevallen: in 2008 betrof het voor Haarlem en buurgemeenten slechts 7 van de in totaal 943 vervoerde/opgevangen dieren.

4. Samenwerking tussen de beide dierenambulances moet worden gestimuleerd.

Antwoord

De samenwerking tussen de Regionale Dierenambulance en die van de Stichting Beheer Dierentehuizen Kennemerland is in principe een zaak voor deze instellingen zelf. Wij zien geen rol voor de gemeente hierin weggelegd. Overigens verloopt de samenwerking de laatste jaren steeds beter.

5. Toezicht, handhaving en inspectie is redelijk versnipperd en veelal landelijk (RID, AID, LID, B.o.a.'s etc.). Helder in het collegestuk vermelden hoe e.e.a. is georganiseerd: wie is waarvoor verantwoordelijk, hoe is dit georganiseerd, welk aandeel heeft de gemeente en het regionale politiekorps?

Antwoord

Handhaving van de naleving van de GWWD gebeurt door de inspecteurs van de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) en de Algemene Inspectiedienst (AID) van het ministerie van LNV. In voorkomende gevallen wordt samengewerkt met de plaatselijke afdeling van de dierenbescherming en de politie.

Zowel de AID als de LID onderzoeken zaken met een grote impact. Voor de AID gaat het bijvoorbeeld om fraudezaken en illegale import. Daarnaast tevens grote zaken met betrekking tot verwaarlozing; hier houdt ook de LID zich mee bezig.

Kleinere vergrijpen met betrekking tot dierenwelzijn, onder meer overtredingen van de Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren, worden behandeld door het regionale politiekorps. In de aanwijzing van de gemeentelijke handhavers is het taakveld dierenwelzijn vanwege prioritering thans niet opgenomen. De handhaving van het hondenbeleid is in dit opzicht ook een knelpunt.

Knelpunt bij de politie is dat er slechts beperkt kennis van dit werkterrein aanwezig is.

Naar gelang de wetgeving vindt handhaving door de diverse sectoren plaats. Overtreding op het gebied van jacht gebeurt bijvoorbeeld door afdeling Bijzondere Wetten van de politie. Overtredingen van de cites-wetgeving zoals illegale import en handel worden behandeld door de AID.

Hoewel de aanpak van toezicht en handhaving versnipperd is zijn de verantwoordelijkheden goed ingebed.

6. Én: mogelijkheid bezien om (jaarlijks) rapportages vanuit dit veld, voor waar het betrekking heeft op gemeente Haarlem, aan te leveren aan de raad. Zodat ook deze beter zicht heeft op omvang en aanpak van zaken als mishandeling, illegale handel (exoten /beschermde soorten), stroperij, verwaarlozing, etc. etc.

Antwoord

Gezien de versnippering onder de instanties zoals aangegeven onder 5. is rapportage vanuit dit veld een complexe en tijdrovende zaak. Hier moet bij worden aangetekend dat de afzonderlijke zaken voor wat betreft Haarlem in het algemeen beperkt van omvang zijn en het aantal gering (bron: afdeling Bijzondere Wetten, Politie Kennemerland). Het resultaat van een dergelijke rapportage staat naar onze mening niet in verhouding tot de energie die het kost om dit te verkrijgen.

7. In het gemeentelijk rampenplan moet ook aandacht komen voor dieren en het redden van dieren.

Antwoord

Bij calamiteiten als branden wordt de aanpak op dit moment door de aanwezige hulpdiensten geregeld, waarbij de coördinatie, met inbegrip van het redden van dieren in handen is van de brandweercommandant ter plaatse.

In het gemeentelijk deelplan Opvang en verzorging is tevens het redden en opvangen van dieren begrepen. Tevens is hier expliciet aandacht voor in het opleiden, oefenen en trainen van de medewerkers in de gemeentelijke crisisbeheersing.

8. 'Nalopen' eigen APV op aspect dierenwelzijn; mogelijk zijn er hiaten of denkbare aanvullingen ter bestrijding van verwaarlozing, mishandeling, e.d.

Antwoord

Deze wetgeving is afdoende dekkend voor het dierenwelzijn. De Algemene Plaatselijke Verordening is niet bevoegd om in de wetgeving te treden. Op een enkel aspect kan de gemeente binnen haar autonome bevoegdheid in lokale regelgeving wel extra aandacht besteden aan het dierenwelzijn. Dit gebeurt bijvoorbeeld met het hondenbeleid en de voorzieningen op de kinderboerderijen.

9. Het diervriendelijk bestrijden van overlast door dieren, te beginnen met de meeuwenoverlast (in Haarlem Noord).

Antwoord

Het bestrijden van overlast door dieren is in principe geen taak voor de gemeente, uitgezonderd het bestrijden van ratten en kakkerlakken. Ook bij collectieve hinder, bijvoorbeeld als een woningblok meeuwenoverlast heeft, kan de gemeente niet optreden vanwege wetgeving. De gemeente Haarlem blijft bij het rijk aandringen op een wijziging van het beleid. De stadsecoloog kan hierover desgevraagd informatie geven.

Wat betreft de *meeuwenoverlast* heeft de gemeente het rijk om ontheffing gevraagd van de Flora- en Faunawet om te kunnen bestrijden. Het ministerie heeft te kennen gegeven dat zo'n aanvraag geen kans heeft. Alle nesten van vogels zijn in Europese regelgeving strikt beschermd en kolonies van vogels zijn extra beschermd. De meeuwen mogen daarom niet zomaar worden verjaagd. De gemeente blijft proberen het rijk duidelijk te maken dat dit beleid niet past binnen een stedelijk gebied en dat de overlast door meeuwen in de stad groter wordt. Op de gemeentelijke website wordt de problematiek, de preventie en hoe te handelen bij overlast duidelijk uitgelegd.

10. Aandacht bij de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte voor de habitat van dieren. Hierin ook aandacht gewenst voor biodiversiteit, met name voor wat betreft inheemse soorten.

Antwoord

De gemeente heeft nog geen eigen beleid waardoor het dierenleven in het stadsgroen kan worden bevorderd. Er is een nota Ecologisch beleid in voorbereiding die aan het beheer handvatten moet geven ten behoeve van het bevorderen van een meer gevarieerd dieren- en plantenleven in de stad en dus de biodiversiteit.

11. Aanwezigheid van vogels in de stad bevorderen door het creëren van vogelvriendelijke leefomgeving (nestdakpannen voor gierzwaluwen, heggen en vogelvides voor mussen, zwaluwtorens en nestkastjes etc.). In veel nieuwbouwplannen worden standaard vogelvriendelijke voorzieningen als gierzwaluwkasten en dakpannen opgenomen. Checken of hierover iets in de bouwverordening kan worden opgenomen.

Antwoord

De Haarlemse bouwverordening geeft bepalingen ten aanzien van o.a. de aanvraag bouwvergunning/sloopvergunning, voorschriften van stedenbouwkundige aard, aansluitplicht nutsvoorzieningen, ingebruikneming van een bouwwerk, brandveilig gebruik en welstand.

De verordening is niet het juiste onderdeel om vogelvriendelijke voorzieningen voor te schrijven.

De technische bepalingen van bouwwerken zijn weergegeven in het Bouwbesluit.

Volgens artikel 2 van de Woningwet worden bij of krachtens algemene maatregel van bestuur uit het oogpunt van veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieutechnische voorschriften gegeven omtrent het bouwen van woningen, woonketen, woonwagens en andere gebouwen.

De (landelijke) voorschriften zijn uitsluitend t.a.v. het bouwen en voorzien niet in voorzieningen voor flora en fauna.

In artikel 3.115 van het Bouwbesluit staat aangegeven dat een uitwendige scheidingsconstructie geen openingen mag hebben die breder zijn dan 0,01 m. Dit geldt niet voor afsluitbare openingen en uitmondingen.

Om toch voorzieningen te kunnen aanbrengen in de vorm van nestdakpannen, nestkastjes etc. kan de mogelijkheid onderzocht worden tot het afsluiten van een convenant met de woningcorporaties en afspraken met Project Management Bureau en Ingenieursbureau voor gemeentelijke projecten

12. Het tegengaan van het gebruik van dieren bij evenementen door geen vergunning hiervoor af te geven.

Antwoord

Het optreden van wilde dieren in circussen is de laatste tijd landelijk onderwerp van discussie. Ook in de raadscommissie van 4 oktober en de raad van 13 december is het onderwerp aan de orde geweest.

De Partij voor de Dieren heeft in haar brief van 18 juli 2007 verzocht om geen vergunning meer te verlenen aan circussen met wilde dieren. De gemeente heeft in haar antwoord (SB/BOR/2007/141840) laten weten niet aan dit verzoek te kunnen voldoen. Hierbij wordt gerefereerd aan het schrijven van de minister van LNV dd. 13 juli 2007 waarin erop wordt gewezen dat lagere overheden niet de bevoegdheid hebben om hierin eigen regelgeving te voeren.

Enkele gemeenten hebben niettemin via aanpassing van de APV een weigeringsgrond ingebouwd voor het verlenen van een vergunning aan circussen met wilde dieren. Nadat eerder de rechtbank heeft bepaald dat dierenwelzijn geen criterium in de APV kan zijn op grond waarvan een vergunning kan worden geweigerd heeft de Raad van State dit onlangs bevestigd

De minister heeft wel strengere regels ten aanzien van het welzijn van circusdieren aangekondigd waarvan het de bedoeling is die in 2011 te laten ingaan (Min LNV, 27-07-2009).

Overigens is in deze bestuursperiode tot nu toe geen raadsmeerderheid geweest voor het verbieden van circussen met wilde dieren.

13. Het bevorderen van biologische catering in de eigen kantine, bij recepties van de gemeente e.d. (zie: Intentieverklaring Biologische Catering).

Antwoord

Bij de ingebruikname van de nieuwbouw in 2011 wordt de catering opnieuw aanbesteed. Dan zal het aanbod van biologische en diervriendelijke producten één van de gunningscriteria in de aanbesteding zijn.

14. Het verstrekken van veel en goede voorlichting over diervriendelijk gedrag van burgers.

Antwoord

Het natuur- en milieucentrum Ter Kleef is toegerust tot het geven van informatie en het uitvoeren van educatieve projecten waar het gaat om het stimuleren van diervriendelijk gedrag. Dit gebeurt in projecten die vanuit het centrum worden georganiseerd.

Frequent zijn er workshops zoals het timmeren van nestkasten en het plaatsen van insecten- en egelhotels. Voor scholen worden middels het bekende NME-programma, in te zien op www.nmewijzer.nl, soortgelijke activiteiten gehouden. Wekelijks is op de woensdagmiddag een kosteloos groenspreekuur voor de Haarlemmers waarbij gifvrij en diervriendelijk tuinieren centraal staan. Ook in de programma's op de kinderboerderijen is aandacht voor het natuur- en diervriendelijk handelen. In de nabije toekomst zal de educatieve functie van de kinderboerderijen verder worden versterkt en uitgebouwd.

15. Aanstellen 'loket' of benoemen van één vaste ambtenaar voor alle diergerelateerde kwesties in de gemeente. Voor vragen, inlichtingen, etc. Zo één helder loket (website, informatienummer) van waaruit iedereen informatie of doorverwijzing kan verkrijgen over uiteenlopende zaken en daarnaast het nut van één 'overkoepelend coördinator' binnen het gemeenteparaat die op de hoogte is van diergerelateerde zaken en ontwikkelingen daarin. N.b. Geen nieuwe formatieplaats, maar een bundeling van nu versnipperde taken en kennis. Zowel voor organisatie intern als vooral ook extern (Haarlemmers met vragen, suggesties etc.)

Uitdrukkelijk ook koppeling met andere overheden die een belangrijke rol vervullen op Haarlems grondgebied, zoals Recreatieschap Spaarnwoude, provincie (denk bijv. aan jacht), Rijnland en mogelijk ook Veiligheidsregio Kennemerland.)

Antwoord

Het natuur- en milieucentrum Ter Kleef vervult reeds een loketfunctie voor inwoners en organisaties en heeft contacten met de plaatselijke en regionale organisaties waar het gaat om voorlichting en educatie op het gebied van dieren(welzijn), natuur en milieu. Beleidsgerelateerde zaken lopen via de afdeling WZ/OGV. Tussen genoemde afdelingen vindt adequate afstemming plaats.

16. Idee om als gemeente een initiërende/faciliterende rol te nemen bij het instellen van enige vorm van een gemeentelijk (of regionaal) 'dierenoverleg' waarin de vele ngo's, instellingen, initiatieven en particuliere sleutelfiguren een mogelijkheid hebben ideeën te bundelen, informatie uit te wisselen, knelpunten te bespreken (bijv. in genoemde opvangperikelen) en mogelijk een adviserende rol kunnen spelen richting (lokale) overheid (vergelijkbaar met SAMS, VAC, WMO-raad, e.d., maar dan niet noodzakelijkerwijs officieel benoemd, zoals dezen).

Antwoord

Wij zijn geen voorstander van het instellen van geïnstitutionaliseerde overleggen. Dit kost ambtelijke capaciteit en wij schatten in dat de verkregen meerwaarde gering zal zijn. O.i. kan worden volstaan met de bestaande loketfunctie van het natuur- en milieucentrum Ter Kleef. Zoals gemeld zijn de taken met betrekking tot dierenwelzijn versnipperd maar is duidelijk waar de verantwoordelijkheden liggen. Ieder weet elkaar te vinden.

17. Voor (nu nog) omstreden onderwerpen, zoals wilde dieren in circussen en het verbieden van vissen wordt de mogelijkheid onderzocht voor het innemen van een standpunt.

Antwoord

Het gaat hier naar onze mening om onderwerpen die een landelijke aanpak vereisen. Dit is bevestigd in het geval van de recente uitspraak van de Raad van State over het onterecht weigeren van een vergunning aan een circus op grond van dierenwelzijn.

18. Wel al een heldere uiteenzetting omtrent 'visbeleid' op alle aspecten: vergunningen, voorwaarden, viswedstrijden/rally's, nachtvisserij, overeenkomsten hengelsportverenigingen, verpachte viswateren, etc. (mogelijk in overleg met de Vissenbescherming te bezien).

Antwoord

De sportvisserij is landelijk geregeld in de Visserijwet. Hierin zijn bepalingen ten aanzien van verpachten van wateren, vergunningen en voorwaarden etc. opgenomen. De wetgeving gaat boven de APV die hier niet in voorziet. Een uitzondering betreft het nachtvisserij om het mogelijk te maken hierop te kunnen handhaven ingeval van geluidsoverlast e.d.

Vanuit de gemeente zal niettemin een overleg met de Vissenbescherming en Hengelsportvereniging Haarlem worden georganiseerd om te komen tot nadere afspraken ten behoeve van het welzijn van vissen.

BIJLAGE C

CHECKLIST VOORBEELDNA DIERENWELZIEN VERENIGING DIERENBESCHERMING (2008)

Aanbeveling 1:

De gemeente geeft in haar gemeentegids en op haar internetpagina tips hoe te handelen bij een weggelopen huisdier en plaatst daarbij het telefoonnummer van de plaatselijke afdeling van de Dierenbescherming of andere meldpunten voor vermiste huisdieren.

Deze informatie is te vinden op de gemeentelijke website.

Aanbeveling 2:

De gemeente draagt bij aan financiering van een chipactie van de dierenbescherming.

Hier draagt de gemeente Haarlem niet afzonderlijk aan bij. De gemeente ziet dit als een verantwoordelijkheid van de huisdierenbezitter.

Aanbeveling 3:

Er worden afspraken gemaakt tussen de gemeente en een asiel voor honden, katten en overige dieren, waarbij het asiel de opvang van het gevonden dier op zich neemt en de gemeente hiervoor een redelijke vergoeding betaalt.

De gemeente Haarlem heeft de opvang en de verzorging van zwerfdieren uitbesteed aan de Stichting Beheer Dierentehuizen Kennemerland, met inbegrip van de dierenambulance. De stichting ontvangt hiertoe jaarlijks een vergoeding van € 107.500,--.

Aanbeveling 4:

De gemeente maakt afspraken met een asiel voor honden, katten en overige dieren over een locatie of een eventuele bijdrage voor renovatiekosten van een dierenopvangcentrum.

In 2003 en 2005 heeft de gemeente Haarlem de bijdrage aan het dierenasiel substantieel verhoogd na herberekening van de kosten die voor het vervoer, de opvang en de verzorging van zwerfdieren worden gemaakt. Hierin was tevens inbegrepen een bijdrage aan de nieuwe huisvesting die in 2008 in gebruik is genomen.

Aanbeveling 5:

De gemeente maakt afspraken met de dierenbescherming of dierenambulance over het verwijderen van dode gezelschapsdieren uit de openbare ruimte, alsmede over het vervoer, de tijdelijke opslag (minimaal 2 weken) en het aanbieden ter destructie van deze dieren. Daarnaast worden afspraken gemaakt over het opsporen van eigenaren en de registratie van de opgehaalde dieren.

Dit is begrepen in het antwoord onder aanbeveling 3.

Aanbeveling 6:

De gemeente maakt, in overleg met de Dierenbescherming en inwoners van de gemeente, hondenbeleid dat acceptabel is voor alle inwoners en dat bijdraagt aan het welzijn van honden. Het hondenbeleid is geregeld in de nota Hondenbeleid, een hernieuwde aanpak (2006/204693).

De hondenbelasting is in Haarlem geen doelbelasting; de inkomsten vloeien naar de algemene middelen.

Aanbeveling 7:

Hondenbelasting wordt alleen besteed aan maatregelen voor honden zoals voldoende uitreengebieden en speelvelden, voorzieningen voor het bestrijden of opruimen van hondenpoep en voorlichtingsmateriaal. Daarbij geeft de gemeente een vrijstelling voor het betalen van hondenbelasting voor honden die in een asiel verblijven.

De hondenbelasting is in Haarlem geen doelbelasting.

Aanbeveling 8:

De gemeente neemt regels van het hondenbeleid in de APV op, waarbij expliciet rekening wordt gehouden met welzijn van honden.

Dit is als boven vastgelegd, overeenkomstig het hondenbeleid.

Aanbeveling 9:

De gemeente geeft voorlichting op haar website of via folders over het hondenbeleid.

Dit gebeurt op de gemeentelijke website onder 'dieren' > 'huisdieren' .

Aanbeveling 10:

De gemeente zorgt voor voldoende geografisch verspreide locaties binnen de gemeente die groot genoeg zijn om honden uit te laten en waar ze uit kunnen rennen. Daarbij zorgt de gemeente voor faciliteiten op de genoemde locaties, zoals borden en afvalbakken.

In Haarlem is het hondenbeleid in 2007 aangepast, waarna verspreid over de gemeente losloopplaatsen zijn ingericht met de benodigde afvalbakken. Hierover is breed gecommuniceerd in de plaatselijke pers, middels geadresseerde brieven en folders en op de gemeentelijke website.

Aanbeveling 11:

De gemeente zorgt voor een locatie waar een cursus Gehoorzame Huishond kan worden gegeven. Daarbij zorgt de gemeente voor voorlichting aan haar inwoners over de cursus.

Dit vindt de gemeente Haarlem een verantwoordelijkheid voor de hondenbezitters.

Aanbeveling 12:

In samenwerking met de dierenbescherming geeft de gemeente voorlichting aan haar inwoners over de keuze en de gevolgen van de aanschaf van een (exotisch) huisdier.

Een landelijke benadering van dit thema wordt door het gemeentebestuur effectiever geacht. Dit ligt minder op de weg van een lokale overheid gezien de relatie tussen de te plegen inspanningen en de te verwachten effectiviteit op lokaal niveau.

Aanbeveling 13:

Naast directe voorlichting aan ouderen, wordt een lijst in de gemeentegids opgenomen van wooncentra voor ouderen waar huisdieren worden toegelaten.

Deze informatie is door de betreffende ouderen zelf eenvoudig bij de wooncentra op te vragen.

Aanbeveling 14:

De gemeente stelt een diervriendelijk beleid op ten aanzien van het verlenen van vergunningen voor schuilstallen voor hobbydieren.

Dit onderwerp speelt nauwelijks in Haarlem gezien het beperkte oppervlak aan buitengebied.

Aanbeveling 15:

De gemeente geeft voorlichting over het diervriendelijk houden van hobbydieren.

De gemeentelijke kinderboerderijen verzorgen voorlichting over het verzorgen van kleine knaagdieren en konijnen. Kinderboerderij Floragaarde heeft ook een datingservice voor knaagdieren en konijnen.

Aanbeveling 16:

De gemeente staat het oprichten en beheren van kinder- en stadsboerderijen en hertenkampen slechts onder bepaalde voorwaarden toe.

De gemeentelijke kinderboerderijen Schoterhoeve, Houthoeve, Floragaarde en de dierenweide op de stadskweektuin voldoen aan de wettelijke eisen op het gebied van dierverzorging. Daarnaast zijn de Schoterhoeve en de Houthoeve in het bezit van het landelijk keurmerk van de Stichting Kinderboerderijen Nederland en Vereniging Medewerkers Kinderboerderijen.

Aanbeveling 17:

Zolang de landelijke wetgever nog geen gebruik heeft gemaakt van zijn bevoegdheid een AMvB te maken waarin regels worden gesteld voor het tonen van dieren, maakt de gemeente ter bescherming van dieren, een eigen regeling voor het tonen van dieren bij evenementen.

Tot nu toe is dit geen issue geweest en een aparte regeling heeft het gemeentebestuur niet nodig geacht.

Aanbeveling 18:

De gemeente geeft geen vergunning af voor evenementen of traditioneel volksvermaak waarbij dieren worden gebruikt.

Zie antwoord op aanbeveling 17.

Aanbeveling 19:

De gemeente geeft geen vergunning voor het gebruik van sierduiven bij trouwerijen of andere gelegenheden.

Zie antwoord op aanbeveling 17.

Aanbeveling 20:

Bij het verlenen van een vergunning voor het plaatsen van een kerststal neemt de gemeente als voorwaarde op dat er geen levende dieren worden gebruikt.

In de sporadische gevallen tot op heden is per situatie door gediplomeerde beheerders van de kinderboerderijen bekeken of het dierenwelzijn zou worden geschaad. Er is gekozen voor maatwerk en niet van consequent afwijzen.

Aanbeveling 21:

De gemeente geeft geen vergunning of voor circussen met dieren.

Dit is een verouderde aanbeveling. Er is geen wettelijke weigeringsgrond voor het niet afgeven van een vergunning aan een circus met dieren. Diverse gemeenten hebben in het recente verleden vergunningen onterecht geweigerd. De rechtbank in Groningen heeft op 28 oktober 2008 bepaald dat regelgeving een zaak van de centrale overheid is en niet van gemeenten. Dit is nadien bevestigd door de Raad van State. De minister heeft aangekondigd in 2011 met nieuwe regelgeving te komen.

Aanbeveling 22:

De gemeente ziet het vervoer van zieke, gewonde en gevonden dieren, dus ook in het wild levende dieren, naar dierenarts en/of opvang als haar taak en ondersteunt het werk van de dierenambulance financieel en/of met het beschikbaar stellen van faciliteiten.

Dit gebeurt door de jaarlijkse bijdrage door de gemeente aan het dierenasiel, zie ook het antwoord onder aanbeveling 3.

Aanbeveling 23:

De gemeente zorgt voor een gratis of goedkope locatie waar een cursus 'Dieren-EHBO en –verzorging' kan worden gegeven. Daarbij zorgt de gemeente voor voorlichting aan haar inwoners over de cursus.

Dit vindt de gemeente Haarlem een verantwoordelijkheid voor de dierenbezitter. Veel dierenartsen en ook de dierenambulances organiseren deze cursussen.

Aanbeveling 24:

De gemeente beschrijft in haar rampenbeheersingsplan maatregelen ten aanzien van dieren in geval van een ramp of calamiteit.

In het rampenbeheersingsplan is een protocol opgenomen over maatregelen ten behoeve van dieren.

Aanbeveling 25:

De gemeente voorkomt met behulp van haar bestemmingsplannen bio-industrie binnen haar grenzen.

Gezien het beperkte oppervlak aan buitengebied is deze problematiek in Haarlem niet aan de orde.

Aanbeveling 26:

De gemeente voorkomt bio-industrie binnen een landbouwontwikkelingsgebied door het scherp stellen van randvoorwaarden in het ontwikkelplan.

Zie het antwoord op aanbeveling 25.

Aanbeveling 27:

De gemeente werkt op geen enkele wijze mee aan de mogelijkheid tot het organiseren of exploiteren van een veemarkt of paardenmarkt.

Deze markten worden in Haarlem niet gehouden.

Aanbeveling 28:

De gemeente stimuleert de alternatieve veehouderij door zelf het goede voorbeeld te geven en in de kantines van de verschillende gemeentelijke diensten en afdelingen en bij recepties alleen scharrelen/ of biologische producten te gebruiken en te zorgen voor de aanwezigheid van vegetarisch voedsel. Daarbij geeft ze voorlichting over het belang van scharrel- en biologische producten.

Bij de nieuwe aanbesteding van de catering voor de gemeentelijke kantines in 2011 is het kunnen leveren van biologische producten, diervriendelijk verkregen producten en vegetarische producten opgenomen in de aanbestedingscriteria.

Aanbeveling 29:

De gemeente geeft samen met dierenbeschermingsorganisaties voorlichting over producten waarvoor geen dierproeven zijn gebruikt en geeft in haar eigen huishouding het goede voorbeeld.

De gemeente neemt hierin niet het initiatief met uitzondering van het genoemde onder aanbeveling 28 en met inbegrip van het gestelde in het convenant van Rijk en VNG over duurzaam inkopen.

Aanbeveling 30:

Jacht wordt op gemeentegronden uitgebannen. Als de gemeente zo ver niet wil gaan, moeten in elk geval de verhuurvoorwaarden in overleg met natuur- en dierenbeschermingsorganisaties worden aangescherpt. Te denken valt aan beperking van het aantal dagen waarop gejaagd mag worden, niet jagen bij vorst, geen gasten meenemen op jacht etc.

Dit is niet of weinig aan de orde in de gemeente Haarlem. In geval afschot nodig mocht zijn wordt dit geregeld in overeenstemming met de Afdeling Bijzondere Wetten van de Politie. Bij verondersteld gevaar voor het vliegverkeer (ganzen) of de volksgezondheid (hondsdolheid) kan ook de provincie regelingen zoals het bejagen uit laten voeren.

Aanbeveling 31:

De gemeente overlegt met de dierenbescherming over alternatieve methoden, in plaats van het doden van dieren, om schade en verkeersongevallen te minimaliseren.

Dit is niet aan de orde in de gemeente Haarlem.

Aanbeveling 32:

De gemeente verpacht geen (vis)water aan hengelsportverenigingen.

De Hengelsportvereniging Haarlem e.o. pacht alle viswater in Haarlem. De vereniging zet zich in voor biotoopverbetering van al het waterleven en is behulpzaam bij acties ter voorkoming van botulisme.

Aanbeveling 33:

De overeenkomst met hengelerverenigingen voor het gebruik van de gemeentewateren wordt zodanig aangepast, dat hierin het houden van visrally's en het gebruik van leefnetten wordt verboden. Hetzelfde verbod wordt verbonden aan het uitgeven van vergunningen voor het vissen met één gewone hengel.

Visrally's worden niet gehouden en het gebruik van leefnetten wordt door de Hengelsportvereniging Haarlem niet toegestaan. Er is op 9 november 2010 een constructief overleg geweest tussen de Vissenbescherming en de Hengelsportvereniging Haarlem waarvan een verslag is bijgevoegd.

Aanbeveling 34:

De gemeente geeft samen met natuur- en dierenbeschermingsorganisaties voorlichting om hengelen tegen te gaan, zeker het hengelen door kinderen.

De gemeente vindt dit niet tot haar primaire taak behoren. Zie verder het antwoord onder aanbeveling 33.

Aanbeveling 35:

De gemeente onderzoekt eerst alle alternatieve oplossingen, alvorens over te gaan tot het vangen en/of doden van dieren die overlast geven. De gemeente vraagt de dierenbescherming hierin te adviseren.

Dit betreft alleen het doden van ratten en kakkerlakken bij particulieren en in enkele gevallen in de openbare ruimte. De gemeente heeft dit uitbesteed aan Spaarnelanden NV. Het zo diervriendelijk mogelijk bestrijden c.q. doden is één van de criteria.

Aanbeveling 36:

De gemeente zoekt samen met de dierenbescherming naar een diervriendelijke oplossing voor overlast gevende kippen.

Enkele jaren geleden betrof het de zgn. KG-kippen aan de Boerhaavelaan. Deze zijn destijds weggevangen en elders verantwoord ondergebracht.

Aanbeveling 37:

De gemeente zoekt samen met de dierenbescherming naar een diervriendelijke oplossing voor overlast gevende ganzen.

Evenals bij de KG-kippen het geval was, wordt hier in voorkomende gevallen via maatwerk de meest passende oplossing gezocht.

Aanbeveling 38:

Als schadelijk aangemerkte dieren moeten alleen in uiterste noodzaak worden bestreden en dan ook nog met methoden die bij het dier het minste leed veroorzaken. Er wordt een actief preventiebeleid gevoerd in overleg met de dierenbescherming.

Zie het antwoord onder aanbeveling 35.

Aanbeveling 39:

De gemeente werkt in samenwerking met de dierenbescherming aan een diervriendelijk beleid gericht op preventie en voorlichting omtrent als schadelijk ervaren dieren.

Dit betreft dieren als muizen, ratten, muskusratten, en kakkerlakken. De gemeente Haarlem heeft geen actief diervriendelijk beleid op het gebied van preventie.

Aanbeveling 40:

De gemeente organiseert samen met de dierenbescherming castratieacties voor zwerfkatten: ze worden gevangen, gecastreerd/gesteriliseerd, gechipt en geregistreerd. Daarna worden ze weer teruggeplaatst.

De gemeente neemt hierin geen initiatief. De dierenbescherming organiseert periodiek vangacties waarbij verwilderde zwerfkatten worden gecastreerd en weer losgelaten. Katten die te wennen zijn aan een huiselijke situatie worden in het asiel ondergebracht met de bedoeling om ze weer te herplaatsen.

Aanbeveling 41:

De gemeente geeft in samenwerking met de dierenbescherming voorlichting over het inperken van de kattenpopulatie. Door middel van het vangen, castreren en terugplaatsen van deze katten wordt voorkomen dat de populatie blijft groeien.

Zie het antwoord onder aanbeveling 40.

Aanbeveling 42:

Wanneer de gemeente plannen ontwikkelt voor ruimtelijke ingrepen of werkzaamheden, is het belangrijk dat vooraf goed wordt beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten en individuele dieren zijn.

Voor alle vrij levende dieren geldt dat er een wettelijke zorgplicht is waarbij het welzijn van het dier moet worden gewaarborgd. Dit betreft met name de gewervelde dieren. Wat betreft beschermde soorten: de stadsecoloog, afdeling OGV voert voor elke ruimtelijke ingreep een quickscan uit om de situatie op aanwezige (beschermde) dieren en planten te beoordelen. Zonodig worden passende maatregelen genomen als het vangen en verplaatsen van dieren, het inpassen van het biotoop of het creëren van een nieuw biotoop. In uitzonderingsgevallen zal er bij de zwaarst beschermde soorten vanwege de Flora en Faunawet geen ontheffing worden verleend indien niet aan alle wettelijke voorwaarden kan worden voldaan.

Aanbeveling 43:

De gemeente neemt een artikel op in haar bomenverordening, waarin staat dat het verboden is in het broedseizoen bomen te kappen.

In de Bomenverordening is opgenomen dat ten alle tijde de bomen (en andere houtgewassen) voor het kappen moeten worden gecontroleerd op de aanwezigheid van nesten. In het geval dat er bewoonde nesten zijn mag niet tot kappen worden overgegaan. Dit is overigens ook geregeld in de Flora- en Faunawet.

Aanbeveling 44:

De gemeente neemt in overleg met de dierenbescherming verkeersmaatregelen op de wegen die door hen worden beheerd met het oog op het beschermen van dieren in het wild.

Verspreid vallen er verkeersslachtoffers onder de egels. Met de huidige inrichting van de openbare ruimte is dit helaas niet te voorkomen. Zeer lokaal worden salamanders en padden het slachtoffer op fietspaden en wegen in het buitengebied of wijken die hieraan grenzen. De amfibieëntrek in vooral het voorjaar en in mindere mate oktober is in Haarlem echter dermate marginaal en onvoorspelbaar dat hier nauwelijks gerichte maatregelen op kunnen worden genomen.

Aanbeveling 45:

Als de gemeente een opdracht geeft tot het droogleggen of uitbaggeren van een sloot, verplicht zij baggeraar contractueel om preventieve maatregelen te nemen ten aanzien van vissen en andere dieren in de sloot, zoals amfibieën.

Bij baggerwerkzaamheden die in opdracht van de gemeente Haarlem worden uitgevoerd zijn maatregelen ter bescherming van de waterdieren opgenomen in het contract met de aannemer. De aannemer is gehouden aan beschermingsmaatregelen vanwege de Flora- en Faunawet.

Aanbeveling 46:

De gemeente gebruikt geen gif ter bestrijding van ongewenste kruidengroei. Tevens geeft zij prioriteit aan natuurontwikkeling door bijvoorbeeld de aanleg van bloemrijke bermen, plaatsing van nestkasten, stimulering van geveltuintjes, of buurnatuurprojecten op scholen.

In het gemeentelijke groen wordt geen chemische bestrijding toegepast. Een basis voor de ecologische maatregelen wordt voorbereid met het ecologisch beleidsplan (voorjaar 2011).

Aanbeveling 47:

In een plan (natuurontwikkelingsplan, groenstructuurplan e.d.) legt de gemeente haar integrale visie voor de langere termijn voor het openbaar groen vast.

De visie op het openbaar groen wordt vastgelegd in de integrale structuurvisie voor de openbare ruimte (2011).

Aanbeveling 48:

De gemeente werkt aan de vorming van een ecologische infrastructuur ter bescherming van dieren en beheert de zones en gebieden ecologisch.

Dit vormt onderdeel van de uitvoering van het ecologisch beleidsplan (zie antwoord onder aanbeveling 46).